

O'ZBEKISTON BUNYODKORI

ijtimoiy-iqtisodiy gazeta

Строитель Узбекистана

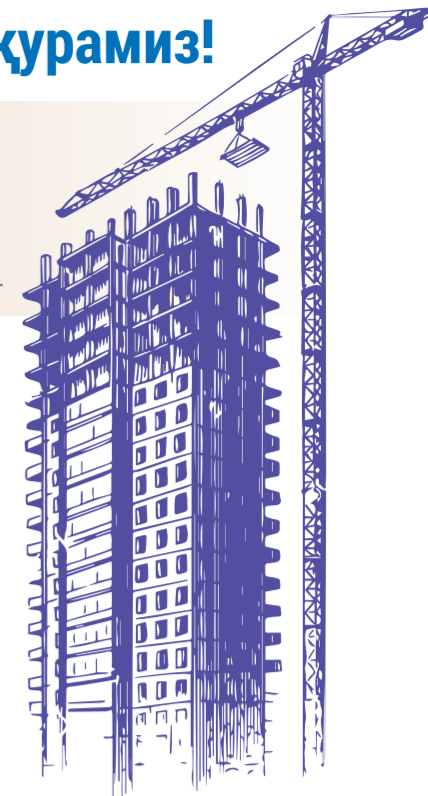
f UZBUNYODKOR

t.me/uzbunyodkor

uzbunyodkori@mail.uz

№80-81 (429-430)
2020 йил 16 октябрь, жума

Газета 2016 йил 2 августдан ҳафтанинг сешанба ва жума кунлари чиқади.

ЕР ҲИСОБИ ВА ДАВЛАТ КАДАСТРЛАРИНИ САМАРАЛИ ЮРИТИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 15 октябрь куни

давлат кадастрларини юритишнинг янги тизимини самарали ташкил этиш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Мамлакатимизда ер ажратиш ва давлат кадастри соҳасида бир неча ўн йиллар мобайнида тизимли муаммолар тўпланиб қолгани сир эмас. Тартиб-интизом, ҳисоб-китоб бўлмагани сабабли минглаб гектар ерлар талон-тарож бўлиб кетган. Бу соҳадан аҳоли ҳам, тадбиркорлар ҳам норози эди.

Шу боис жорий йил 7 сентябрда «Ер ҳисоби ва давлат кадастрларини юритиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Президент фармони қабул қилинди. Ушбу ҳужжатда соҳани илғор тажриба асосида ислоҳ қилиш, янги бошқарув тизимини жорий этиш, ернинг ҳисобини тўлиқ юритиш ва рақамлаштириш бўйича комплекс вазибалар белгиланди.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси негизда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ҳузуридаги Кадастр агентлиги ташкил этилди. Ер ҳисоби ва давлат кадастрларини юритиш вазифаси мазкур агентликка, ерлардан самарали фойдаланишни таъминлаш ва назорат қилиш функциялари Қишлоқ ҳўжалиги вазирлигига ўтказилди.

Янги тизимга кўра, Кадастр агентлиги Солиқ қўмитаси таркибиде ташкил этилгани бежиз эмас. Чунки бу соҳада солиқ базасини кенгайтириш учун катта захира бор.

Мисол учун, яқинда Бўстонлик, Фурқат, Косон туманлари ва Урганч шаҳрида ўтказилган ўрганишларда жами 2 мингдан ортиқ кўчмас мулк объекти кадастр ва солиқ базаларида ҳисобга олинмагани аниқланган.

Шундай ҳолат ер майдонларида ҳам бор. Масалан, хатловлар натижасида 66 туманда 150 минг гектар қўшимча қишлоқ ҳўжалиги ерлари, шундан ҳисоботларга киритилмаган 28 минг гектар суғориладиган экин майдони борлиги аён бўлган. Умуман, 113 туманда ер фонди тоифалари ва турларининг аниқ ҳисоб-китоби бўлмагани оқибатида кўплаб захиралар йўқотилмоқда.

Йиғилишда янги тизим асосида ишни ташкил этиш учун биринчи галда ер ҳисобини жойига қўйиб, тўлиқ шакллантириб олиш зарурлиги таъкидланди.

Кадастр ва ер ҳисобини юритиш соҳасидаги қонун ҳужжатлари эскирган. Улар мураккаб, тушунарсиз ёзилган. Бу эса коррупцияга йўл очиб берган. Бугун тизим тамомиле ўзгариши керак. Асосий мақсад ер ҳисобини аниқ юритиш, бу борада адолатни таъминлашдир, – деди Президент.

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар раҳбарларига барча қишлоқ ҳўжалиги туманлари бўйича ер кадастр ҳужжатларини тайёрлаб, Миллий геоах-

борот тизимига кириштириш юзасидан кўрсатма берилди. Энди ҳокимларнинг ер ажратиш тўғрисидаги қарорлари мазкур геоахборот тизимига киритилмагунча ҳақиқий ҳисобланмайди.

Шунингдек, Кадастр агентлиги билан солиқ идораларининг маълумотлар базасини бириктириб, фойдаланишдаги ер ва объектларни ҳисобга олиш ҳамда солиқларни шакллантириб бориш вазифаси қўйилди.

Бугунги кундаги ўрмон ҳўжалиги кадастри 1987 йилдан буюн янгиланмагани кўрсатиб ўтилди. Ундан бери ўтган даврда табиий йўл билан янги ўрмонлар пайдо бўлган. Шу боис ўрмон ҳўжалиги давлат қўмитасига ўрмонзорларни тўлиқ хатловдан ўтказиш бўйича топшириқ берилди.

Тизимдаги муаммолардан бири шуки, 340 мингта объектнинг кадастр қиймати белгиланмаган. Шундан 200 мингдан зиёд объект бўйича солиқ ҳисобланмаяпти. Бундан ташқари, 1 миллиондан ортиқ уй-жойнинг кадастр ҳужжати йўқ.

Шу муносабат билан Президент кўчмас мулк кадастри ҳисобини тўлиқ шакллантириш зарурлиги, бу солиқ солиш базасини кенгайтиришда муҳимлигини таъкидлади. Ундан келадиган маблағлар тўлиқ маҳаллий бюджетга тушади ва улар ҳисобидан ижтимоий масалаларни ҳал этиш мумкин.

Қурилишдан бино-иншоотнинг кадастр жилдини тайёрлашга бўлган босқичларда ундириладиган тўловлар асослигини ўрганиб, уларни камай-тириш ва жараёнларни соддалаштириш бўйича топшириқ берилди.

Ер солиғи ҳисоблаш тизимини ҳам тубдан қайта қўриб чиқиш кераклиги айтилди. Хусусан, вилоят марказларига яқин, сув таъминоти яхши бўлган ҳудудларда ҳам, ҳосилдорлиги паст жойларда ҳам ер солиғи деярли бир хилда ҳисобланади.

Мутасаддиларга ерларнинг ҳақиқий қийматидан келиб чиқиб солиқ ҳисоблаш, бунда оширилган ва камай-тирилган коэффициентларни қўллаш тизимини жорий этиш бўйича топшириқ берилди. Шу мақсадда ҳалқаро экспертлар жалб қилиниб, объектларнинг бозор қийматини аниқлаш тартиби 4 та туманда синовдан ўтказилиши белгиланди.

Йиғилишда ер участкасига бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказмаслик ёки ерларни ўзбошимчилик билан эгаллаб олиш муаммосига ҳам тўхталиб ўтилди.

Қайд этилганидек, биргина жорий йилда 50 мингга яқин ҳолатда 11 минг 200 гектар ер ўзбошимчилик билан эгалланган, шундан 3 200 гектарда ноқонуний уй-жой қурилган. Буларнинг 99 фоизи суғориладиган, унумдор қишлоқ ҳўжалиги ерлари.

Аграр ерларни назорат ва экинларни мониторинг қилиш мақсадида ҳар бир туман дрон билан таъминланиши айтилди. Бундан ташқари, космосдаги сунъий йўлдошлар орқали кузатувдан фойдаланиб, ноқонуний қурилмаларни тезкор аниқлаш ва қурилишни илк босқичидаёқ бартараф этиш имконини берадиган ахборот тизими йўлга қўйилди. Бу дастлаб айрим вилоятларда синовдан ўтказилади.

Барча вилоят, туман ва шаҳарларнинг маъмурий чегараларини аниқлаш ишларини шу йил якунига етказиб, маҳаллий кенгашларда тасдиқлаш вазифаси қўйилди. 2 мингдан зиёд номсиз кўчалар, 1 миллиондан ортиқ рақамсиз уйлар борлиги қайд этилиб, тегишли кўрсатмалар берилди.

Маълумки, юртимизда 21 турдаги давлат кадастри мавжуд. Лекин бугунги кунда 9 та кадастр бўйича маълумотлар 50 фоизга ҳам етмайди. Оқибатда ерларни аукционга чиқариш учун турли идоралар жойига чиқиб ўрганишга, алоҳида-алоҳида хулоса беришга мажбур ва унга 2 ой атрофида вақт кетмоқда.

Хусусан, фақат шаҳарлараро автомобиль йўллари бўйича кадастр мавжуд бўлиб, ички йўллар бўйича бирорта ҳудудда кадастр тасдиқланмаган. Шу боис бу борадаги кадастри тўлиқ ҳужжатлаштириб, Миллий геоахбо-

рот тизимига кириштириш вазифаси белгиланди.

Соҳадаги ислохотларни самарали амалга ошириш учун Кадастр агентлигининг барча бўғинларини малакали кадрлар билан тўлдириш, янги тизим мазмуни ва тартиби бўйича ўқитиш муҳимлиги таъкидланди. Жойлардаги кадастр бўлимларининг моддий-техник таъминоти ва меҳнат шартларини яхшилаш юзасидан ҳам кўрсатма берилди.

Умуман айтганда, ҳар бир ҳоким ва сектор раҳбарлари ер ҳисобини тўғри йўлга қўйиш, ерни кўз қорачиғидея асраш ҳудудларнинг иқтисодий юксалишига хизмат қиладиган асосий омиллардан бири эканини англаб етиши лозим, – деди Шавкат Мирзиёев. Бу орқали учта муҳим масалани, яъни ердан самарали фойдаланишни, фуқаролар ва ҳўжалик юритувчи субъектларнинг мулк ҳуқуқини ва дахлсизлигини таъминлашни ҳамда солиқ базасини кенгайтириб, бюджет даромадига қўшимча захиралар шакллантиришни ҳал қилган бўлаем.

Видеоселектор йиғилишида мутасаддилар ер ва кадастр ҳисобини тўғри йўлга қўйиш орқали натижадорликни таъминлаш чоралари юзасидан ҳисобот берди.

Ў.А.

Ҳамжиҳатликда ҳикмат кўп

Батафсил 2-, 7-саҳифаларда.

Мегаполис шаҳарлар учун транспорт коммуникация тизимини ривожлантириш орқали аҳоли ва ҳаракатланаётган автомобилларга қулайлик яратиш муҳим аҳамиятга эга. Марказий Осиёнинг энг йирик шаҳри – Тошкентда ҳам кўплаб аҳоли турар жойлари ҳамда транспорт инфраструктурасини ривожлантириб, янги лойиҳаларни ҳаётга татиқ этишга катта аҳамият қаратилмоқда.

МЕТРО – аҳоли учун қулай транспорт воситаси

Мустақиллигимизнинг 29 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилган Тошкент ҳалқа метросининг биринчи босқичи бўлган «Дўстлик – Кўйлик» йўналиши юртимиз аҳолиси, айниқса, ушбу ҳудуддаги юртдошларимиз учун катта қулайлик бўлди.

Шаҳримизнинг йирик туманларидан бири – Сергели ҳам таниб бўлмас даражада ўзгармоқда. Бу ерда замонавий аҳоли яшаш мавзеси пайдо бўлди. Охириги 3 йилда 19 522 хонадонли 460 та кўп қаватли уй-жой фойдаланишга топширилди. Намунавий кўри-нишдаги 26 та маҳалла гузари барпо этилди. Шу даврда янги уйларга 100 мингдан зиёд аҳоли кўчиб келиб, эндиликда туман аҳолиси

276 минг нафардан ошди. Бу эса ушбу туманда истиқомат қиладиган аҳоли учун қулай ва хавфсиз транспорт-коммуникация тизимини янада ривожлантиришни тақозо этади.

Президентимизнинг 2016 йил 29 ноябрдаги «Тошкент метрополитенининг Сергели йўналишини қуриш» лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижроси доирасида амалга оширилаётган эстакада шаклидаги ер усти метросининг бунёд этилаётгани ушбу муаммонинг ечими бўлиши шубҳасиз.

(Давоми 3-бетда)

SHIVAKI

www.shivaki.uz

- Chillerlar va fankoyllar
- Kanalli konditsionerlar
- Issiqlik rekuperatsiyasiga ega VRF tizim
- Multi-split tizim
- Havoni qayta ishlovchi qurilma
- (AHU pritochkasi)
- 1*1 kassetali konditsionerlar
- Monoblok sovutish tizimlari va split
- Sovutish tizimlari
- Ventilyatsion tizimlar diffuzori

БЕПУЛ ЛОЙИHALASHTIRISH

+99871 202-22-20 +99899 010-00-30

Реклама

